

Intelligent inkludering i arbeidslivet

Sluttrapport fra sandkasseprosjekt med InkludMi

Innhold

INNLEDNING	3
Bakgrunn	3
Om prosjektet.....	3
FUNN	4
Rettslig grunnlag.....	4
Teknisk sikkerhet	4

Innledning

Kan tiltaksbedrifter, frivillige organisasjoner, arbeidsgivere og NAV bruke generativ kunstig intelligens til å motvirke at unge faller utenfor arbeidslivet? Spørsmålet har vært utgangspunkt for et prosjekt i Datatilsynets regulatoriske sandkasse. Sammen med en norsk utvikler har vi sett på de juridiske rammene for hvordan en slik løsning kan se ut.

Bakgrunn

InkludMI skal være et støtteverktøy for to målgrupper: for veiledere, og for personer som trenger hjelp til å komme seg ut i eller beholde arbeid. Hovedfunksjonen i verktøyet skal være en chatbot som både veileder og bruker skal kunne benytte. Chatboten skal anvende metoder som er kjent fra motiverende intervju og «spillifisering» for å hjelpe. For å kunne gi best mulig hjelp må chatboten ha tilgang på opplysninger om brukeren, som hvordan oppfølgingen har gått, hvor motivert brukeren har vært og opplysninger om hvordan brukeren ligger an i en prosess. Ved hjelp av disse dataene vil InkludMI-verktøyet lage brukertilpasset oppfølging som skal være tilgjengelig når veileder eller brukeren selv trenger det.

Er en slik løsning lovlig? InkludMI søkte Sandkassen for å få større klarhet i hva som skulle til for å kunne levere en slik tjeneste på lovlig måte.

Om prosjektet

Vi tok inn prosjektet som et såkalt mindre sandkasseprosjekt. Mindre prosjekter tar sikte på raske og effektive avklaringer av regulatoriske krav, og veiledning om tiltak om hvordan kravene i regelverket kan etterleves i praksis. I dette prosjektet gjennomførte vi to veiledningsmøter, og gitt utvikleren våre anbefalinger basert på disse samtalene. I veiledningen prioriterte vi å identifisere det rettslige grunnlaget, og ga noen anbefalinger om hvordan utvikleren kan sette opp en slik løsning teknisk sett. Vi svarte ut følgende spørsmål i veiledningsmøtene:

- Har en slik behandling et rettslig grunnlag?
- Hva er gode tiltak for å redusere personvernrisikoen i en slik behandling?

Hva er Datatilsynets sandkasse?

I sandkassa jobber deltakere sammen med Datatilsynet for å løse spørsmål om personvern. Målet er at tjenesten eller produktet deres følger loven og gir godt personvern, samt at funnene kan hjelpe andre med liknende utfordringer.

Datatilsynet gir råd til deltakerne, men konklusjonene er ikke offisielle avgjørelser, vedtak eller godkjenninger. Deltakerne velger selv om de vil følge rådene.

Sandkassa er nyttig for å se på spørsmål der jussen har få praktiske eksempler å vise til.

Funn

Rettslig grunnlag

Rettslig grunnlag i artikkel 6

Mulige rettslig grunnlag avhenger av hvem som er [behandlingsansvarlig \(datatilsynet.no\)](#). Hvem som er behandlingsansvarlig beror på en vurdering av hva slags type arbeidstiltak det dreier seg om, og av konkrete vurderinger av reglene i tiltaksforskriften § 1-7. Vi har konkludert med at behandlingsansvarlig kan være NAV, tiltaksarrangør, eller InkludMI, selv i tilfeller hvor InkludMI-verktøyet brukes. Hvem som er behandlingsansvarlig avhenger av hvem som bestemmer formål og virkemidler i den konkrete behandlingen. Vi anbefalte InkludMI å utrede dette nærmere.

I tilfeller hvor NAV er behandlingsansvarlig, vil det rettslige grunnlaget kunne være [artikkel 6 nr. 1 bokstav e \(«utføre en oppgave i allmennhetens interesse eller utøve offentlig myndighet»\)](#) ([datatilsynet.no](#)). Dette krever supplerende rettsgrunnlag, for eksempel tiltaksforskriften. Tiltaksarrangører kan også bruke tiltaksforskriften som rettsgrunnlag i tilfeller hvor de har plikter etter forskriften.

Dersom andre enn NAV er behandlingsansvarlig, og denne virksomheten befinner seg utenfor tiltaksforskriftens virkeområde, har vi konkludert med at det rettslige grunnlaget kan være [artikkel 6 nr. 1 bokstav f \(interesseavveining\)](#) ([datatilsynet.no](#)).

Interesseavveining

Regelverket fastsetter noen vilkår for interesseavveininger. Du kan lese mer om vilkårene [på datatilsynets nettsider](#).

Utviklerne av InkludMI må særlig kunne begrunne hvorfor tjenesten er nødvendig for å øke deltakerens motivasjon, og eventuelt hvordan verktøyet vil forenkle veileders oppfølging. Visse aspekter av behandlingen, for eksempel «spillifisering», kan gjøre at inngrepet blir så stort at behandlingen ikke er lovlig. Vi har skrevet mer om hvilke vurderinger de burde gjøre i interesseavveiningen i veiledningen vår om berettiget interesse.

Rettslig grunnlag i artikkel 9

Det kan være problematisk å bruke artikkel 9 nr.2 bokstav a (samtykke) som rettslig grunnlag, da det ofte vil være utfordrende å sikre reelle samtykker som følge av skjeve maktforhold mellom den behandlingsansvarlige og brukerne av løsningen. Artikkel 9 nr. 2 bokstav b i personvernforordningen handler om forpliktelser på området arbeidsrett eller sosialrett, og kan brukes dersom det foreligger et supplerende rettsgrunnlag. Her må den behandlingsansvarlige vurdere de konkrete tiltakene og se dem opp mot tiltaksforskriften § 1-7.

Rettslig grunnlag for videretrening av modellen

Sandkassen har ikke gått inn på om det finnes rettslig grunnlag for videretrening av modellen i dette prosjektet. Vi presiserer, på generelt grunnlag, at slik videretrening trenger eget rettslig grunnlag og forutsetter informasjon til de registrerte.

Teknisk sikkerhet

Behandlingen må ha et tilstrekkelig sikkerhetsnivå. I det følgende lister vi opp noen av de risikoreduserende tiltakene vi foreslo at InkludMI kunne ta inn i risikovurderingen sin.

Kryptering

Dette tiltaket sørger for at personopplysninger kun kan leses av personer med rettmessig behov. Du kan lese mer om kryptering her. [Les om kryptering på Datatilsynet sine nettsider.](#)

Tekstvask og hjelpetekst

Det finnes tiltak som kan fjerne personopplysninger som navn og fødselsnummer automatisk før teksten behandles av språkmodellen. Sandkassen har jobbet med dette spørsmålet i et annet prosjekt sammen med Helsedirektoratet, som går mer i dybden på hvordan dette gjøres i praksis. Rapporten for sandkasseprosjektet med helsedirektoratet er ikke publisert på tidspunktet hvor denne artikkelen legges ut.

Rag

RAG (Retrieval Augmented Generation) er en måte å redusere risiko for at språkmodellen hallusinerer og gir feilaktige eller skadelige opplysninger. Vi har tidligere skrevet om RAG i andre sandkasseprosjekter. Du kan lese mer om temaet fra side 5 i sluttrapporten fra sandkasseprosjektet om [jussboten Lawai](#).

Tilgangsstyring

Tilgangsstyring sikrer at personopplysninger bare er tilgjengelige for personer med tjenstlig behov.

Valg av KI-modell

Virksomheter bør kartlegge hvilke tjenestetilbydere som tilbyr private KI-tjenester og hvordan de kan sikre at leverandøren ikke benytter innholdet som genereres av tjenesten til egne formål gjennom avtale.

Besøksadresse:

Trelastgata 3, Oslo

Postadresse:

Postboks 458 Sentrum,
0105 Oslo

postkasse@datatilsynet.no

Telefon: +47 22 39 69 00

datatilsynet.no
personvernbloggen.no